

Dosarul nr. 2rc-98/21

Prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: C. Roșca)
Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (jud.: M. Anton, V. Buhnaci, V. Cotorobai)

DECIZIE

21 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 23,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Primarul general al
mun. Chișinău împotriva Cooperativei de Construcție a Garajelor nr. 23 cu privire la
încasarea datoriei la plata pentru terenul arendat,

împotriva încheierii din 12 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respinsă cererea depusă de Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 23 și
Societatea cu Răspundere Limitată „Mabicom Construct” cu privire la restituirea taxei
de stat achitată pentru cererea de apel depusă de Cooperativa de Construcție a
Garajelor nr. 23,

c o n s t a t ă:

La 19 decembrie 2017 Primarul general al mun. Chișinău a depus cerere de
chemare în judecată împotriva CCG nr. 23, solicitând încasarea sumei de 665.766 de
lei cu titlu de datorie la plata pentru terenul arendat cu suprafața de 1.8081 ha, situat în
XXXXX, în baza contractului de arendă funciară nr. XXXXX din 25 august 2010,
încheiat între Primăria mun. Chișinău și CCG nr. 23 în temeiul deciziei nr. 9/34-1 din
30 iulie 2010 a Consiliului mun. Chișinău.

Prin hotărârea din 15 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost
admisă parțial acțiunea depusă de Primarul general al mun. Chișinău. S-a încasat din
contul CCG nr. 23 în beneficiul Primăriei mun. Chișinău suma de 596.417,25 de lei cu
titlu de datorie la plata pentru terenul arendat. În rest, acțiunea a fost respinsă ca
neîntemeiată. S-a încasat din contul CCG nr. 23 în bugetul de stat suma de 17.892,51
de lei taxa de stat de la a cărei plată reclamantul a fost scutit.

La 14 mai 2019 Primarul general al mun. Chișinău a depus cerere de apel
nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acesteia, casarea
hotărârii din 15 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei
hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii.

La 30 mai 2019 CCG nr. 23 a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii
primei instanțe, iar la 02 septembrie 2019 a depus supliment la cererea de apel,

solicitând repunerea în termen a apelului, admiterea acestuia, casarea hotărârii din 15 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță. Concomitent, a solicitat apelanta scutirea de la plata taxei de stat, invocând situația materială precară.

Prin încheierea din 03 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea depusă de CCG nr. 23 și a fost repus în termen apelul declarat de CCG nr. 23.

Prin încheierea din 03 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea CCG nr. 23 privind scutirea de la plata taxei de stat. Nu s-a dat curs cererii de apel depusă de CCG nr. 23 și s-a acordat apelantei termen de 20 de zile din momentul comunicării prezentei încheieri pentru lichidarea neajunsurilor cererii de apel și anume, să prezinte Curții de Apel Chișinău dovada de plată a taxei de stat în mărime de 13.419,38 de lei. S-a explicat apelantei că în caz dacă nu vor fi lichidate neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită fără examinare.

Prin încheierea din 03 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Primarul general al mun. Chișinău și s-a acordat apelantei termen de 15 zile calendaristice din momentul comunicării prezentei încheieri pentru lichidarea neajunsurilor cererii de apel și anume, să prezinte Curții de Apel Chișinău apelul motivat. S-a explicat apelantei că în caz dacă nu vor fi lichidate neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită fără examinare.

Prin încheierea din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, a fost restituit apelul declarat de Primarul general al mun. Chișinău din motiv că apelanta nu a lichidat în termenul stabilit de instanță neajunsurile cererii de apel.

Prin încheierea din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, a fost restituit apelul declarat de CCG nr. 23 din motiv că apelanta nu a lichidat în termenul stabilit de instanță neajunsurile cererii de apel.

La 21 decembrie 2019 CCG nr. 23 a declarat recurs împotriva încheierii din 03 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea privind scutirea de la plata taxei de stat și i s-a acordat termen de 20 de zile din momentul comunicării prezentei încheieri pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 13.419,38 de lei, și împotriva încheierii din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care i-a fost restituit apelul său din motiv că nu a lichidat, în termenul stabilit de instanță, neajunsurile cererii de apel.

La 14 ianuarie 2020 CCG nr. 23 a depus supliment la cererea de recurs.

Prin decizia din 26 februarie 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost respins recursul declarat de CCG nr. 23 și s-au menținut încheierile din 03 octombrie 2019 și 28 noiembrie 2019 ale Curții de Apel Chișinău.

La 10 octombrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, CCG nr. 23 și SRL „Mabicom Construct”, au depus la Curtea de Apel Chișinău cerere privind restituirea din bugetul de stat de către Serviciul Fiscal de Stat prin intermediul Trezoreriei de Stat, a sumei de 13.419,38 de lei achitată de către SRL „Mabicom Construct” cu titlu de taxă de stat prin ordinul de plată nr. 1278 din 13 ianuarie 2020 pentru cererea de apel depusă de CCG nr. 23.

Prin încheierea din 12 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea depusă de CCG nr. 23 și SRL „Mabicom Construct” privind restituirea taxei de stat achitată pentru cererea de apel depusă de CCG nr. 23 împotriva hotărârii din 15 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 03 iunie 2021, prin intermediul oficiului poștal, CCG nr. 23 a declarat recurs împotriva încheierii din 12 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând repunerea recursului în termen, casarea încheierii contestate, cu soluționarea prin decizie problema respectivă prin admiterea cererii de restituire a taxei de stat achitată pentru cererea sa de apel.

În motivarea recursului CCG nr. 23 a indicat că a luat cunoștință cu încheierea contestată la 27 mai 2021, fapt ce se confirmă prin mențiunea și semnătura reprezentantului său aplicată pe cererea din 07 mai 2021.

De asemenea, a menționat recurenta că instanța de apel eronat a ajuns la concluzia să nu-i restituie taxa de stat în sumă de 13.419,38 de lei achitată de SRL „Mabicom Construct” prin ordinul de plată nr. 1278 din 13 ianuarie 2020 pentru cererea de apel depusă de către ea, deoarece în speță nu se atestă temeiuri de refuz în admiterea cererii, cu atât mai mult că SRL „Mabicom Construct” nu este parte în procesul dat de judecată și nici datorii față de bugetul public național nu are, iar statul în cazul dat s-a îmbogățit nejustificat din contul acesteia cu suma respectivă.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că încheierea din 12 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la 18 februarie 2021 la sediul CCG nr. 23: XXXXX (f.d. 155), însă nu se atestă date de recepționare.

Astfel, recursul declarat la 03 iunie 2021 este în termen.

La 24 iunie 2021 în adresa Primarului general al mun. Chișinău a fost expediată copia recursului declarat de CCG nr. 23, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 166, 168), însă intimatul nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este întemeiat și urmează a fi admis, casarea încheierii contestate, cu emiterea unei încheieri noi sub formă de decizie de admitere a cererii privind restituirea taxei de stat achitată pentru cererea de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema respectivă.

În conformitate cu art. 83 alin. (1) din Codul de procedură civilă, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a cauzei civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

Conform art. 84 din Codul de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând cauzele cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, *cererea de apel*, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

Conform art. 3 alin. (1) lit. j) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești se achită 75% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată, sau altei cereri (plângeri), iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial - 75% din taxa calculată din suma contestată.

Potrivit art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Reieșind din prevederile art. 365 alin. (4) din Codul de procedură civilă, la cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1).

Totodată, în conformitate cu art. 89 alin. (1) lit. g) și alin. (3) din Codul de procedură civilă, taxa de stat plătită se restituie, parțial sau integral, în cazul restituirii cererii de apel și cererii de recurs pentru motivele prevăzute la art. 369 și 438. Restituirea taxei de stat se efectuează de către Serviciul Fiscal de Stat prin intermediul Trezoreriei de Stat, în termen de cel mult un an de la data emiterii încheierii.

Prevederi similare se conțin și în dispozițiile art. 7 alin. (2) din Legea taxei de stat, taxa de stat plătită urmează a fi restituită parțial sau integral în cazul restituirii cererii (plângerii) sau refuzului de a primi.

Din materialele dosarului rezultă că prin hotărârea din 15 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial acțiunea depusă de Primarul general al mun. Chișinău.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 30 mai 2019 CCG nr. 23 a depus cerere de apel nemotivată și netimbrată, iar la 02 septembrie 2019 a depus apelul motivat, solicitând repunerea apelului în termen, admiterea acestuia, casarea hotărârii din 15 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță. Concomitent, a solicitat apelanta scutirea de la plata taxei de stat, invocând situația materială precară.

Prin încheierea din 03 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea depusă de CCG nr. 23 și a fost repus în termen apelul declarat de CCG nr. 23.

Prin încheierea din 03 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea CCG nr. 23 privind scutirea de la plata taxei de stat. Nu s-a dat curs cererii de apel depusă de CCG nr. 23 și s-a acordat apelantei termen de 20 de zile din momentul comunicării prezentei încheieri pentru lichidarea neajunsurilor cererii de apel și anume, să prezinte Curții de Apel Chișinău dovada de plată a taxei de stat în mărime de 13.419,38 de lei. S-a explicat apelantei că în caz dacă nu vor fi lichidate

neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită fără examinare.

Prin încheierea din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, a fost restituit apelul declarat de CCG nr. 23 din motiv că apelanta nu a lichidat, în termenul stabilit de instanță, neajunsurile cererii de apel și anume nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat în mărime de 13.419,38 de lei.

La 21 decembrie 2019 CCG nr. 23 a declarat recurs împotriva încheierilor din 03 octombrie 2019 și 28 noiembrie 2019 ale Curții de Apel Chișinău.

Totodată, la 14 ianuarie 2020 CCG nr. 23 a depus supliment la cererea de recurs, la care a anexat ordinul de plată nr. 1278 din 13 ianuarie 2020 din care rezultă că SC „Mabicom Construct” SRL în calitate de plătitor a achitat suma de 13.419,38 de lei cu titlu de taxă de stat pentru cererea de apel depusă de CCG nr. 23 împotriva hotărârii din 15 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 124-125).

Prin decizia din 26 februarie 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost respins recursul declarat de CCG nr. 23 și s-au menținut încheierile din 03 octombrie 2019 și 28 noiembrie 2019 ale Curții de Apel Chișinău.

La 10 octombrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, CCG nr. 23 și SC „Mabicom Construct” SRL, în temeiul art. 89 CPC, au depus la Curtea de Apel Chișinău cerere privind restituirea din bugetul de stat de către Serviciul Fiscal de Stat prin intermediul Trezoreriei de Stat, a sumei de 13.419,38 de lei achitată de către SRL „Mabicom Construct” cu titlu de taxă de stat prin ordinul de plată nr. 1278 din 13 ianuarie 2020 pentru cererea de apel depusă de CCG nr. 23, deoarece prin încheierea din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, menținută prin decizia irevocabilă din 26 februarie 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost restituit, fără examinare, apelul declarat de CCG nr. 23 în baza temeiurilor prevăzute de art. 369 CPC (f.d. 146).

Ca urmare, prin încheierea din 12 noiembrie 2020, Curtea de Apel Chișinău a respins cererea depusă de CCG nr. 23 și SRL „Mabicom Construct” privind restituirea taxei de stat achitată pentru cererea de apel depusă de CCG nr. 23.

Curtea de Apel Chișinău a motivat soluția prin faptul că SRL „Mabicom Construct” nu este parte la procesul dat de judecată, și nu dispune de dreptul procedural de a înainta astfel de cereri, iar CCG nr. 23 a solicitat restituirea taxei de stat cum mult după ce instanța de apel prin încheierea din 28 noiembrie 2019 a restituit cererea de apel a acesteia.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu argumentele recursului și cadrul legal aplicabil speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră drept eronată soluția Curții de Apel Chișinău, deoarece la caz sunt incidente dispozițiile art. 89 alin. (1) lit. g) din CPC și art. 7 alin. (2) din Legea taxei de stat, care imperativ stipulează că, taxa de stat plătită se restituie, parțial sau integral, în cazul restituirii cererii de apel pentru motivele prevăzute la art. 369.

Or, cu certitudine se constată că cererea de apel depusă de CCG nr. 23 a fost restituită, prin încheierea din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, menținută prin decizia din 26 februarie 2020 a Curții Supreme de Justiție, pentru motivele prevăzute la art. 369 CPC.

Faptul că taxa de stat a fost achitată de către persoana terță SRL „Mabicom Construct”, care nu este subiect al raportului material litigios, pentru cererea de apel depusă de CCG nr. 23 împotriva hotărârii din 15 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău,

sediul Centru, precum și că suma respectivă a fost achitată tocmai la 13 ianuarie 2020, după restituirea cererii de apel a CCG nr. 23, nu poate constitui ca temei justificativ de a refuza în restituirea taxei de stat.

Or, la caz incontestabil s-a constatat că SRL „Mabicom Construct”, deși nu este parte la proces, totuși s-a oferit să achite, ulterior emiterii încheierii Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2019, suma taxei de stat impusă pentru cererea de apel a CCG nr. 23 în mărime de 13.419,38 de lei, din cauza stării financiare precare ale ultimei, fapt ce rezultă și din cererea din 14 ianuarie 2020, la care a fost anexat originalul ordinului de plată nr. 1278 din 13 ianuarie 2020 (f.d.124-125).

În această ordine de idei, faptele relatate generează casarea încheierii contestate, or, în situația dată bugetul public național s-ar putea îmbogăți fără justă cauză din contul SRL „Mabicom Construct” și CCG nr. 23, a cărei cerere de apel a fost restituită fără examinare, fapt prin ce se încalcă dreptul ultimelor la proprietate garantat de art. 1 din Protocolul nr. 1 la CțEDO și dreptul la un proces echitabil prevăzut de art. 6§1 din CțEDO.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de CCG nr. 23, de a casa integral încheierea din 12 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, și de a emite o încheiere nouă sub formă de decizie, prin care se admite cererea depusă de CCG nr. 23 și SRL „Mabicom Construct” privind restituirea taxei de stat în sumă de 13.419,38 de lei, achitată de către plătitorul SRL „Mabicom Construct”, prin ordinul de plată nr. 1278 din 13 ianuarie 2020, pentru cererea de apel depusă de CCG nr. 23 împotriva hotărârii din 15 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu obligarea Serviciului Fiscal de Stat, prin intermediul Trezoreriei de Stat, să restituie în beneficiul SRL „Mabicom Construct”, cod IBAN XXXXX, cod fiscal XXXXX, suma de 13.419,38 de lei achitată prin ordinul de plată nr. 1278 din 13 ianuarie 2020, pentru cererea de apel depusă de CCG nr. 23 împotriva hotărârii din 15 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În conformitate cu art. 89, 427 lit. c) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 23.

Se casează integral încheierea din 12 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Primarul general al mun. Chișinău împotriva Cooperativei de Construcție a Garajelor nr. 23 cu privire la încasarea datoriei la plata pentru terenul arendat, și se emite o încheiere nouă sub formă de decizie, prin care:

Se admite cererea depusă de Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 23 și Societatea cu Răspundere Limitată „Mabicom Construct” privind restituirea taxei de stat în sumă de 13.419,38 de lei, achitată de către plătitorul Societatea cu Răspundere Limitată „Mabicom Construct”, prin ordinul de plată nr. 1278 din 13 ianuarie 2020, pentru cererea de apel depusă de Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 23 împotriva hotărârii din 15 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Se obligă Serviciul Fiscal de Stat prin intermediul Trezoreriei de Stat, să restituie în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „Mabicom Construct”, cod IBAN XXXXX, cod fiscal XXXXX, suma de 13.419 (treisprezece mii patru sute nouăsprezece) lei și 38 de bani, achitată prin ordinul de plată nr. 1278 din 13 ianuarie 2020, pentru cererea de apel depusă de Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 23 împotriva hotărârii din 15 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Restituirea sumei de 13.419 (treisprezece mii patru sute nouăsprezece) lei și 38 de bani în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „Mabicom Construct”, cod IBAN XXXXX, cod fiscal XXXXX, poate fi efectuată în termen de cel mult un an de la data emiterii încheierii.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

judcătorul

Ala Cobăneanu

judcătorii

Nina Vascan

Mariana Pitic